

ATEITININKŲ FEDERACIJA

J. a. kodas: 191956728

Adresas: Laisvės al. 13, LT- 44238 Kaunas

Kontaktai: tel. +37069928557, el. p.: af@ateitis.lt

Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetui

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministrui

POZICIJA

DĖL PSICHOLOGINĖS PAGALBOS PRIEINAMUMO NĖŠČIOMS IR NESENAI PAGIMDŽIUSIOMS MOTERIMS

2024-12-31

Vilnius

Ateitininkų federacija, būdama viena seniausių ir didžiausių jaunimo organizacijų Lietuvoje, ragina Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetą atkreipti dėmesį į psichologinės pagalbos prieinamumą nėščioms ir neseniai pagimdžiusioms moterims.

Nėštumas ir pogimdyminis laikotarpis yra šeimos gyvenimo etapas, kuris dažnai yra lydimas iššūkių. Remiantis Pasaulio sveikatos organizacijos tyrimais,¹ apie 10 proc. besilaukiančių ir 13 proc. neseniai pagimdžiusių moterų patiria psichikos sveikatos sutrikimus, dažniausiai – depresiją. Besivystančiose šalyse šie skaičiai dar didesni – siekia net 15,6 proc. nėštumo ir 19,8 proc. laikotarpiu po gimdymo. Dėl to labai svarbu, kad nėščiosios ir pagimdžiusios moterys turėtų prieigą prie kompleksinės pagalbos, kuri padėtų spręsti tiek psichologinius, tiek socialinius sunkumus.

Nepakankamas emocinės sveikatos problemų pripažinimas ir ribotas specialistų bei paslaugų prieinamumas ypač aktualus kaimiškose vietovėse. Esama situacija kelia pavojų moterų ir vaikų sveikatai, šeimos santykiams bei visuomenės gerovei.

¹ PSO (2024). Maternal mental health. Prieiga internete: <https://www.who.int/teams/mental-health-and-substance-use/promotion-prevention/maternal-mental-health>.

Rekomendacijos

Atsižvelgdami į esamas problemas, siūlome:

1. Užtikrinti psichologinės pagalbos prieinamumą visoje Lietuvoje:

- 1.1. Įtraukti emocinės būklės vertinimą į standartinę nėščiųjų ir pogimdyminės priežiūros tvarką, naudojant patikimus instrumentus (pavyzdžiui, Edinburgo pogimdyminės depresijos skalę).

2. Plėsti kompleksinės pagalbos spektrą:

- 2.1. Organizuoti pagalbos centrus, kurie teiktų psichologinę, socialinę, teisinę ir praktinę pagalbą.
- 2.2. Skatinti savipagalbos grupes moterims, kurios patyrė persileidimą, netektį ar sunkumus po gimdymo.

3. Stiprinti informavimo priemones:

- 3.1. Sukurti viešą informacinę bazę, kurioje būtų lengvai prieinama informacija apie pagalbos galimybes.
- 3.2. Didinti sveikatos priežiūros specialistų kompetenciją teikti emocinę paramą ir informaciją apie pagalbos įstaigas bei organizacijas.

4. Mažinti regioninius skirtumus:

- 4.1. Užtikrinti, kad visos moterys, nepaisant gyvenamosios vietos, gautų vienodai kokybiškas paslaugas.

Ateitininkų federacija kviečia Seimo Sveikatos reikalų komitetą, sveikatos politiką formuojančias ir įgyvendinančias institucijas ir visuomenę telktis sprendžiant šį aktualų klausimą. Rūpestis motinos ir vaiko gerove yra pagrindas stipriai, sveikai ir vieningai visuomenei.

Pirmininkas

Gediminas Plečkaitis